تىك جولمەن ئجۇرىپ، جاڭا تاراۋ جازايىق

ـــ باس شۇجي شي جينپىڭنىڭ سانشيده قىزمەت تەكسەرۋىنەن ەستەلىك

(باسى 1 - بەتتە)

سوڭغى جىلدارى ولشەمدەندىرىپ، كولەمدەندىرىپ ەگۇدى كۇش سالا دامىتىپ، ەگىلگەن جەر اۋدانى 260 مىڭ مۇعا، جىلدىق ئونىم قۇنى 900 ميللیون يۇانعا جەتتى، 15 مىڭنان استام كەدەي وتباسىن كەدەيلىكتەن ارىلىپ بايۇعا جەتەكتەدى. بۇرىنعىلار ايتقاندای: "جەرى تولعان كۇرەڭكەي بولسا، ديقاننىڭ ۇيىندە اسىل جوق دەمە".

قىستاق تۇرعندارى اتىزدا ارام ئشوپ وتاپ، توپىراق قوپىستىپ جاتقان ەدى، باس شۇجيدىڭ كەلگەندىگىن كورىپ، قۇانا قاۋمالاي كەلىپ "باس شۇجي، سالەمەتسىز بە" دەپ اسقاق ۇنمەن امانداستى.

شي جينپىڭ كوپشىلىكپەن شۇيىركەلەستى: جەردى اينالمعا سالدىڭىزدار ما؟ ئبىر مۇ جەرگە قانشا اقشا بەرەدى؟ جۇمىس ىستەپ تاپقاندارىڭىزدى قوسقاندا، ئبىر جىلدا قانشا اقشا تابا‌سىزدار؟

كوپشىلىك باس شۇجيگە مىنانى ايتتى: جەردى اينالمعا سالعاننان كەيىن ئار مۇ جەردەن ئبىر جىلدا 500 يۇان كىرىس تابامىز، بۇل جەردە جۇمىس ىستەپ تاعى كۇننىنە 150 يۇان تابامىز. سوڭغى جىلدارى جەتەكشى كاسىپورىندارىدىڭ، سەلەبەستىك كووپەراتيۋتەرىنىڭ باستاۋىندا كۇرەڭكەيدىڭ ئونمى مەن ساپاسى تۇراقتى بولدى، ساتىلۇى مەن باعاسى دا قامتاماسىز ەتىلدى، بىلتىر كەدەي وتباسىلارىنىڭ ورتاشا 10 مىڭ يۇاننان استام كىرىس تابۇىنا دەم بەردى.

"اۋەلدە كوپ ەگۇگە باتىلمىز بارماعان، قازىر بازادا مانەرلەۋ زاۋودى بار، كەپتىرۇدەن، مانەرلەۋدەن، ساقتاۋدان، ساتۇدان قام جەمەيتىن بولدىق، كۇرەڭكەي بارعان ساين كوپ ەگىلىپ، كىرىس تە بارعان ساين كوبەيە ئتۇستى"، - دەدى قىستاق تۇرعندارى قۇانا.

كوپشىلكتىڭ "بايۇ امالىن" ەستىگەن سوڭ شي جينپىڭ قاباعات قۇاندى: "مەن الدىڭعى ايدا شانشيدىڭ چينليك تاۋلى وڭىرىندەگى جينمي دەگەن قىستاققا باردىم، ول جەردە اعاش ساڭىراۋ- قۇلاعىن ەگۇ كاسىپ سالالاندىرىلعان ەكەن، ولار- دى 'كىشكەنتاي اعاش ساڭىراۋقۇلاقتان ۇلكەن كاسىپ سالاسىن تۇىنداتىپسىڭدار' دەپ القادىم، سىزدەر دە 'كىشكەنتاي كۇرەڭكەيدەن ۇلكەن كاسىپ سالاسىن اشپىسىزدار'، داۋۋ بولاشاعى زور".

ول جەرگىلىكتى ورىنداعى كادرلارعا كۇرەڭكەي كاسىبىن، ئسوز جوق، ويداعىداي قورعاپ، دامىتىپ، ونى اۋىلداستارىدىڭ بايۇىنىڭ جاقسى جولنا، بۇقارانىڭ "بايۇ گۇلىنە" اينالدىرۇدى تاپسىرىدى. ول: "كوممۇنيستەر حالىق ئۇشىن ىستەۋى، حالقتى باقىتقا كەنەلتۇى، بۇقاراعا تىڭعىلىقتى تۇردە ناقتى، يگى ىستەر ىستەپ، باسشىلىق مىندەتىن جاقسى وتەپ، جۇرتتى باقىتقا كەنەلتۇى كەرەك" دەدى.

داتۇڭدا كۇرەڭكەيگە قاتىستى جەلىلەس ونمەدەر قالىپتاسىپتى. كۇرەڭكەي ونمەدەرى كورمە زالىندا كۇرەڭكەي قاعى، كۇرەڭكەي توسابى، كۇرەڭكەي پراندىگى، كۇرەڭكەيدەن جاسالعان ەڭلىك بۇيىمدار سياقتى ئار ئتۇرلى ونمەدەر كوزدىڭ جاۋىن الادى. جىنتىكتەي مانەرلەۋ ارقىلى كاسىپ تىزبەگىن ۇزارتىپ، جالپىلىق ونمەدىلىكتى ئوسىرىپ، جەرگىلىكتى بۇقارا باقىت جولىنا ئتۇسپەتى. كورمە زالىنىڭ قابىرعاسىنا جاپسىرىلعان "سارانا ـــ كەدەيلىكتەن ارىلتۇ اسلى" دەگەن ۇران كۇرەڭكەي ەگۇدىڭ اۋىلداستارىعا اكەلگەن پايدا- سىن جاندى تۇردە ئتۇسىندىرىپ تۇر.

شي جينپىڭ كۇرەڭكەي ونمەدەرىن زەر سالا كورىپ، اسەرلەنە بىلاي دەدى: "وسى جەردىڭ ئىس جۇزىندىك جاعدايىن تياناق ەتىپ، ەرەكشە كاسىپ سالاسىن كۇش سالا دامىتىپ، داتۇڭنىڭ كۇرەڭكەيىن بۇكىل ەل بوينىنا ايگىلى مارىكاعا اينالدىرىپ، اۋىلداستاردى بايىتىپ، قامىسز ەتۇ كەرەك".

5 - ايدىڭ 12 - كۇنى تۇستەن كەيىن سانشي ولكەلىك پارتكومداعى نەگىزگى جاۋاپتى جولداس باس شۇجيگە "كاسىپ سالاسىنىڭ داۋىن كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدىڭ، جاپپاي دوڭگەلەك داۋلەتكە جەتۇدىڭ جانە اۋىل - قىستاقتى گۇلدەندىرۇدىڭ جالپى بارىسىنا ئسىڭىرۇ" سىندى داۋۋي جەلسىن مالىمەت ەتتى.

شي جينپىڭ بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: "سانشيده تاۋ كوپ، جەر كوپ، جەر بەدەرى ئار الۇان، كلىماتى كوپ ئتۇرلى، مۇنداي وزگەشە بايلىق سانشي اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ شىعار جولى 'وزگەشەلىك' پەن 'باسىمدىقتا' ەكەندىگىن بەلگىلەگەن. اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلىمدىق رەفورماسىن ىشكەرىلەي ىلگەرىلەتپە، اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ جالپىلىق ونمەدىلىگى مەن باسەكەلىك قۇاتىن جوعارىلاتۇ كەرەك".

"مۇنان دا جاقسى كۇندەر ئالى الدىمىزدا"

كۇرەڭكەي ئوسرۇ بازاسىنا تاياۋ جەردەگى شىيىڭ قالاشعىنىڭ فاڭچىڭ جاڭا قىستاعى ـــ قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ بوينىنا كوشىرىلگەن قىستاق، تاياۋ جىلدارى قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ مەن كاسىپ سالاسى ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋگە سۇيەنىپ كەدەيلىكتەن ورنىقتى ارىلتۇدى جۇزەگە اسىرعان.

قاتار - قاتار تىزىلگەن ايپاق، شاعىن اۋلالى جاتاعان ۇيلەردەن سانشيدىڭ سولتۇستىگىندەگى ئداستۇرلى تۇرعىن ۇيلەردىڭ ەرەكشەلىگى اڭعارىلادى، قاراپايىم دا باردامدىق، رەتتى دە ادەمىلىك مەن مۇندالايدى.

باس شۇجي شي جينپىڭ كەڭ دە تازا سەمەنت جولدى بويلاپ جاڭا قىستاققا كىردى.

قىستاق پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۇجيى ليۋ شىگۇي باس شۇجيگە مىنانى ايتتى: 2018 - جىلدان باستاپ، بۇرىنعى دافاڭچىڭ قىستاعى مەن شيجۇي قىستاعىنداعى 210 تۇرعىن زامانىنان بەرى قونىستانىپ كەلە جاتقان بەتكەي جوتالى قۇنارسىز القاپ، سورتاڭ جەردەگى جەر تولەلەردەن ىركەس - تىركەس وسىندا كوشپ كەلدى، اۋىلداستاردىڭ تۇرمىسىندا وراسان زور وزگەرىستەر بولدى.

قىستاق تۇرعىنى باي گاۋشاننىڭ ۇيىنە كەلگەندە، اۋلادا ەككەن كوكونىس، جەمىس - جيدەك باس شۇجيدى باۋرادى.

"مناۋ وجاۋ قاباق، مناۋ قيار، مىنا قىزاناقتار جەمىس بەرە باستادى، انا ەكەۋى الما اعاشى"، - دەدى باي گاۋشان بۇگە - شگەسىنە دەيىن ايتىپ.

"وسى جەمىس - جيدەكتەر، كوكونىستەر سىزدەردىڭ ئبىر ئۇيلى جاننىڭ تۇتىنۇىنا ابدەن جەتەدى ەكەن"، - دەدى باس شۇجي كۇلىمسىرەپ.

قوناق بولمەسىنەن اس ۇيگە دەيىن، جاتىن بولمەسىنەن تازالىق ۇيىنە دەيىن، باس شۇجي شي جينپىڭ بارلىعىن ەگجەي - تەگجەيلى كورىپ شىقتى. شاعىن اۋلاعا تۇستەن كەيىنگى كۇننىڭ شۇلەن شۇعاى توگىلىپ، بولمە ئشى جاپ - جارىق بولىپ تۇر. توبەلىك، اعارتىلعان تام، ەدەندىك كەرپىش، توڭازىتقىش، ئتۇستى تەلەۋيزور، وتىندىق گاز وشاعى، بۇرىنعى جەر تولەمەن سالىستىرعاندا جەر مەن كوكتەي وزگەشەلىك بايقاتادى.

باي گاۋشان ئبىر كونە سۇرەتتى الىپ شىعىپ باس شۇجيگە كورسەتتى، ول ونىڭ جاڭا قىستاققا كوشپ كەلۇەدەن بۇرىن 40 نەشە جىل تۇرعان جەر تولەسى بولاتىن.

شي جينپىڭ سۇرەتتى الىپ ۇڭىلە قارادى دا: "قازىر وسى ۇيگە كوشپ كىرۇگە قانشا اقشا جۇمسالدى؟"، - دەپ سۇرادى. باي گاۋشان باس شۇجيگە بىلتىر ۇكىمەتتىڭ قولداۋىندا، تەك 10 مىڭ يۇان جۇمساپ قانا جاڭا ۇيگە كوشپ كىرگەندىگىن ايتتى.

"كوشپ كەلگەننەن كەيىن، باستىسى، نە ىستەدىڭدەر؟ كىرىستەرىڭ قانداي؟"، - شي جينپىڭ جالعاستىرا سۇرادى.

باي گاۋشاننىڭ ۇلى باي ليجۇن باس شۇجيگە جاڭا قىستاققا كوشپ كەلگەننەن كەيىن ئوزىنىڭ ۇكىمەتتىڭ قارجىلاي كومەگىندە كاسىپتىڭ باۋلۇ مەكتەبىندە وقىپ، ەلەكترمەن دانەكەرلەۋ جۇمىسشىسى بولعاندىعىن، بىلتىرعى كىرىسى 40 مىڭ يۇاننان اسقاندىعىن ايتتى.

"قازىر باسقا قىستاقتىڭ بويجەتكەندەرى دە وسى اراعا ۇزاتىلۇدى قالايتىن شىعار؟"، - دەپ سۇرادى باس شۇجي كۇلىپ تۇرىپ.

"سولاي! قازىر تۇرمىسىمىز جاقسارادى، باسقا جەردىڭ قىزدارى وسى جەرگە ۇزاتىلىپ كەلۇدى قالايتىن بولدى. ۇلىم بۇرىن بويداق جۇرگەن بولاتىن، بىلتىر كەلىنشەك الدى، بيىل نەمەرە ئسۇيىپ تە ۇلگەردىك"، - دەپ باي گاۋشان مارە - سارە بولدى، "ئۇي سالۇ، كەلىن ئتۇسرۇ، بۇل ئبىز دىققاندارىڭ ومىرلىك ئرى ئسى عوي. ئبىز شىن جۇرەگىمىزبەن كوممۇنيستىك پارتياعا العىس ايتامىز!".

"كوممۇنيستىك پارتيا بۇقارانىڭ باقىتىن كوزدەيدى، قازىر المساق المايدى، سالىق المايدى، اقى المايدى، استىق تاپسىرمايىسىزدار، قايتا قينىشلىعى بار اۋىلداستارىدىڭ ناۋقاسىن ەمدەپ، ئدارى - دارمەك بەرەدى، ئۇي سالىپ بەرەدى، تەحنىكا ۇيرەتەدى، اۋقاتتانۇدىڭ جولىن كورسەتەدى". باقىتتى ئبىر ئۇيلى جانعا قاراپ تۇرىپ باس شۇجي: "سىزدەردىڭ بۇدان كەيىن قانداي جوسپارلارىڭىز بار؟" دەپ سۇرادى.

"تۇرمىسىمىزدىڭ بارعان ساين جاقسارا ئتۇسۇىن ئۇمىت ەتەمىز"، - دەدى باي گاۋشان.

"ئسوزسىز بارعان ساين جاقسارا تۇسەدى! مۇنان دا جاقسى كۇندەر ئالى الدىمىزدا!" باس شۇجيدىڭ سوزىنە كوپشىلىك شاتتانا كۇلدى.

5 - ايدىڭ 12 - كۇنى تۇستەن كەيىن وتكىزىلگەن مالىمەت بەرۇ جىنالىسىندا، باس شۇجي شي جينپىڭ سانشي ولكەسىنىڭ قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدەگى اتقارۇدا قول جەتكىزگەن ناتيجەلەرىن تۇراقتاندىردى. ول بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: "سانشي كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇدا شەشۇشى تابىسقا قول جەتكىزدى، 58 كەدەي اۋدان تۇگەلدەي كەدەيلىك قالپاعىن الىپ تاستادى، الايدا ئالى دە 20 مىڭنان استام كەدەي حالىق كەدەيلىكتەن ارىلعان جوق، 120 مىڭنان استام قايتا كەدەيلەسۇ حاۋپى بار كەدەيلىكتەن ارىلعان حالىق پەن كەدەيلەسۇ حاۋپىنە تاياپ تۇرعان حالىق بار. وسى كەدەي حالقتى كەدەيلىكتەن ارىلتۇ قىزمەتىن ويداعىداي ىستەۋ، كاسىپ سالاسى، جۇمىستاندىرۇ ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ تابىستارىن بەكەمدەپ جانە كەڭەيتىپ، قونىس جاڭالاپ كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدەن كەيىنگى سۇيەمەلدەۋدەگى ويداعىداي ىستەپ، قايتا كەدەيلەسۇدەگى قاداعالاۋ - ساقتاندىرۇدەگى جانە يكەمدى كومەكتەسۇ - سۇيەمەلدەۋدەگى كۇشەيتىپ، كەدەيلىكتەن ارىلتۇدان قامال الۇ مەن اۋىل - قىستاقتى گۇلدەندىرۇدىڭ ورگانيكالى ۇشتاسۇىن جەبەۋ كەرەك".

"حۇاڭحعا تۇنۇق سۇلار قۇيىلسىن"

جازدىڭ باس كەزى، فىنحى وزەنىنىڭ سۇى العاش تاسىپ، كوگىلدىر تولقىن وركەشتەنە تولقيدى.

فىنحى وزەنىنىڭ تايىۋان قالا رايونىنداعى جينياڭ كوپىر بولىگى، بىلتىر عانا اۋتوكولىك قاتىناعان جينياڭ كوپىرى ئموپ - ئمولدىر وزەن سۇى ۇستىندە كوسىلىپ جاتىر، كوپىردە اۋتوكولىكتەر قايشالسۇدا، فىنحىنىڭ ەكى جاعالاۋى كوك ورماندەمەن كومكەرىلىپ تۇر.

5 - ايدىڭ 12 - كۇنى تۇستە باس شۇجي شي جينپىڭ وسى اراعا كەلىپ، فىنحى وزەنى الابىنىڭ ەكولوگياسىن قالپىنا كەلتىرۇ جانە قالا قورشاعان ورتاسى قۇرىلىسىنىڭ جاعدايىن تەكسەردى.

فىنحى وزەنى حۇاڭحى وزەنىنىڭ ەكىنشى ۇلكەن تارماعى، سانشيدىڭ انا وزەنى. 2000 نەشە جىلدىڭ الدىندا، بۇرىنعىلار وسى ارادا "قاباتتى كەمەدە وتىرىپ جۇيتكىسەڭ فىنحى بەتىندە، اپپاق تولقىن جوڭكىلەر ەسكەگىمەن ەسىلگەن" دەگەن تاماشا ولەڭ شعارعان. ايتسەدە، ئبىر مەزگىلدەن بەرى الۇپتاعى كەن ونىمدەرى قالىپتان تىس اشىلعاندىقتان، ەكولوگياسى ەرەكشە ئبۇلىندى، فىنحى وزەنىنىڭ سۇ ساپاسى اۋىر لاستاندى، ئتىپتى كەيبىر وزەن بولىكتەرى تارتىلىپ قالدى.

2017 - جىلى 6 - ايدا باس شۇجي شي جينپىڭ سانشيده قىزمەت تەكسەرگەندە بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: "ئسوزسىز فىنحى وزەنىنىڭ ەكولوگياسى تورتاسىن قورعاۋعا ايرىقشا ئمان بەرىپ، سانشيدىڭ وسى انا وزەنىنىڭ سۇ مولشەرىن مولايتۇ، سۇ ساپاسىن جاقسارتۇ، كەلبەتىن كورىكتەندىرۇ كەرەك". ول سانشيدىڭ ەكونوميكانىڭ داموۇ تاسىلىنە بۇرىلىس جاساۋ، قورشاعان ورتانىڭ لاستانۇىن كەشەندى جونگە سالۇ، جاراتىلىستىق ەكولوگياسى قورعاپ قالپىنا كەلتىرۇ، بايلىقتى ۇنەمدەپ شوعىرلى پايدالانۇ، ەكولوگيالىق ورىكەنيەت ئتۇزىمى جۇيەسىن كەمەلدەندىرۇ سياقتى جاقتاردان ەرەكشە شارا قولدانىپ، ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى جان - جاقتى، جالپى ئوڭىر، جالپى بارىس بوينىنا ورىستەتۇىن تالاپ ەتتى.

3 جىلعا تاياۋ ۇاقىت ئوتتى، سانشي "ەرەكشە شارا" الىپ شعا الدى ما؟ ئونىمى قانداي بولدى؟

فىنحى وزەنىنىڭ جاعاسىندا تۇرىپ، باس شۇجي شي جينپىڭ كورمە تاقتاسىمەن بىرلەستىرىپ، تايىۋان قالاسىنىڭ فىنحى وزەنىنىڭ جانە "9 وزەندى" كەشەندى جونگە سالۇ، الۇپتىڭ ەكولوگياسىن قالپىنا كەلتىرۇ سياقتى جاعدايلار جوننىدەگى تانىستىرۇدىڭ تىڭدادى.

"9 وزەن" فىنحى وزەنىنىڭ تايىۋان قالا رايونىنداعى 9 نەگىزگى تارماق اعىنىن مەڭزەيدى، كەزىندە ئوندىرىس، تۇرمىس لاس سۇلارىنىڭ تىكەلەي وزەنگە ىعىستىرىلۇىمەن سۇى لاستانىپ كەتكەن. فىنحى وزەنىنىڭ سۇ ساپاسىن جوعارىلاتۇدى، قالانىڭ ەكولوگيالىق ورتاسىن جاقسارتۇدى توڭىرەكتەي وتىرىپ، جاقىنعى جىلداردان بەرى تايىۋان قالاسى "9 وزەندى" كەشەندى جونگە سالۇ ينجەنەرياسىن، لاستانۇدى تىزگىندەۋ، شۇراتاردى كوبەيتۇ، تۇنبالاردى تازارتۇ، جاعالاۋدى جاسىلداندىرۇ، سۇدى رەتتەۋ سىندى "بەس شارانى تەڭ قولداندى".

تايىۋان قالاسىنداعى قاتىستى جاۋاپتى جولداس ەگجەي - تەگجەيلى مالىمەت بەردى: "ئبىز الۇپتا سۇدى قاتاڭ ۇنەمدەپ، ئرى سۇارۋ اۋماقتارىن ئتۇيىندى تۇردە سۇ ۇنەمدەۋ بوينىنا جاڭالاپ، الۇپتاعى 13 اسىرە اشىلعان ئوڭىردى جونگە سالدىق، جەر استى سۇ دەڭگەيى ئۇرتىس 10 جىل قايتا جوعارىلادى؛ فىنحى وزەنىنىڭ حۇاڭحعا قۇياتىن سۇ ساپاسى بىلتىر جىل سوڭىندا ناشار V تۇرىنەن ورنىقتى شەگىندىرىلدى؛ ەكولوگيالىق كورىنىس قۇرىلىسى ارقىلى 9 وزەن جۇيەسىنىڭ وڭتۇستىك، سولتۇستىك ەكى جاعالاۋىندا جاسالعاندىرۇ بەلدەۋى جوقتان بار بولىپ، 15 مەترگە كەڭەيدى".

فىنحى وزەننىڭ "سۇ مولشەرىن مولايتۇ، سۇ ساپاسىن جاقسارتۇ، كەلبەتىن كورىكتەندىرۇ" بىرىنشىسى جۇمىسىن ەكەن! تايىۋاننىڭ ەجەلدەن 'كورىكتى تايىۋان قالاسى، ئۇش جاعى تاۋمەن قورشالعان، ورتاسىنان وزەن اعىپ وتەدى" دەگەن ادەمى اتى بار، بۇل كۇندەرى كورىكتى تايىۋاننىڭ كوركەم كورىنىسى رەالدىققا ايلانۇدا"، - دەدى. ول بىلاي دەپ اتاپ كورسەتتى: فىنحى وزەننىن جونگە سالۇ تەك سانشيدىڭ ەكولوگيالىق ورتاسىن قورعاۋعا جانە ەكونوميكاسىن دامىتۇعا سايىپ قانا قالماستان، تايىۋاننىڭ، ئتىپتى، سانشيدىڭ تاريحى مادەنيەتىن جالعاستىرۇعا دا سايادى.

فىنحىنىڭ ەكى جاعالاۋى، كۇن شايداي اشىق، قوڭىر سامال ەسىپ تۇر، الىستاعى شىشان تاۋى اپ - انىق كورىنەدى. سۇ بەتىندە قايىق سپورتشىلارى قىزىل ئتۇستى شاعىن قايىق ايداپ ارلى - بەرلى زىمىراپ ئجۇر.

باس شۇجي فىنحىنىڭ شىعىس جاعالاۋىن بويلاي جاياۋ ئجۇرىپ كوزدەن كەشىردى، ئالىسىن - ئالى توقتاپ زەر سالا قاراپ بىلاي دەدى: "بۇرىن بارلىعى 'جول، كوپىر، تۇنەل سالۇ، تەمىر جول، تاس جول، اۋەجاي قۇرىلىسى' دەگەندەرمەن قاربالاس بولاتىن، قازىر اۋدان دارەجەلى جەرلەردەن تارتىپ بارلىعى قالانى جاسىلداندىرىپ جاقسارتۇعا ايرىقشا دەن قويا‌تىن بولدى، بۇل ئبىر قۇانارلىق وزگەرىس. قالانىڭ قۇرىلىس ورەسى ئبىر قالانىڭ ەكونوميكالىق ناقتى قۇاتىن، جونگە سالۇ ۇستانىمىن، قالا تۇرعندارىنىڭ ساپاسىن ايگىلەيدى، بوساڭىستىپاي يگەرۇگە تاباندى بولۇ كەرەك".

ول سانشي ولكەلىك پارتكوم مەن ولكەلىك ۇكىمەتتىڭ قىزمەت مالىمەتىن تىڭداعاندا بىلاي دەپ باسا دارىپتەدى: "فىنحى وزەننىن شىن مانىندە ويداعىداي قورعاپ، ويداعىداي جونگە سالىپ، ەجەلگى جينياڭنىڭ فىنحى وزەننەن كەشتە وتكەندەگى كورىكەم كورىنىسىن قايتا ەلەستەتىپ، حۇاڭحعا تۇنۇق سۇلاردىڭ قۇيىلۇىنا مۇمكىندىك جاساۋ كەرەك".

سانشيده قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە، باس شۇجي شي جينپىڭ تالاي رەت جاسىل داموۇدىڭ ماڭىزدىلىعىن تىلگە تيەك ەتتى: "سىزدەردىڭ بۇل جەر سولتۇستىك جۇڭگونىڭ سۇ مۇناراسى، بەيجيڭ، تيانجين، حەبەيدىڭ سۇ قاينارىن قورعايتىن جەر، ئۇش تەرىستىك ىقتاسىن ورماننىڭ ماڭىزدى قۇرامداس بولىگى، بەيجيڭ، تيانجين، حەبەي مەن حۇاڭحى وزەننىنىڭ ەكولوگيالىق حاۋپىسىزدىگىن قورعاپ تۇرعان ماڭىزدى قالتقى".

ول "يوۋيۇي رۇحىن" اسقاقتاتۇدى ايرىقشا باسا دارىپتەدى: "ئار دارەجەلى باسشى كادرلار ەگبەك ماعان جازىلماسادا، ەگبەك سىڭىرۇگە، ئسوزسىز، مىندەتتىمىن دەيتىن ورەدە بولۇى، تابا‌ندا تابىسقا جەتۇگە ايتىناتىن ساياسي ناتيجە ينجەنەرياسىمەن اينالىسپاي، بۇگىنگە ەگبەك ئسىڭىرىپ، كەلەشەكتە پايداسىن كورىپ، كەينىگى ۇرپاقتى يگىلىككە كەنەلدىرەتىن ىستەردى كوبىرەك ىستەۋى كەرەك".

"تىپ جاڭالاپ داموۇدىڭ تىك جولىن اشۇعا قۇلشىندى"

سانشي ـــ ەلىمىزدەگى ئبىرىنشى ئرى كومىر وندىرەتىن ولكە، ماڭىزدى ەنەرگيا اۋىر حيميا ونەركاسىبى بازاسى ساناتىندا مەملەكەتتىڭ داموۇىنا ماڭىزدى ۇلەستەر قوستى، الايدا، كاسىپ سالاسى ئبىر ىستىرعى، قۇرىلىمى ۇيلەسىمدى بولماۋ ماسەلەسى دە توتەنشە كورىنەكتى بولدى، تىپ جاڭالاپ داموۇ مىندەتى ەرەكشە كوكەي تەستى، ەرەكشە جاپالى.

جاڭا داۋىردە پارتيا ورتالىق كوميتەتى سانشيگە مەملەكەتتىك بايلىق تۇرىندەگى ەكونوميكانىڭ تىيىن جاڭالاۋداعى كەشەندى، سايكەستى رەفورما ساناق رايونىن قۇرۇ سىندى كەلەلى مىندەتتى جۇكتەدى. سانشي مەملەكەت بوينىنا تۇڭعىش بۇكىل ولكە كولەمىندە، جان - جاقتى، جۇيەلى جۇرگىزىلگەن مەملەكەتتىك بايلىق تۇرىندەگى ەكونوميكانىڭ تىيىن جاڭالاۋداعى كەشەندى، سايكەستى رەفورما ساناق رايونى بولدى. 2017 - جىلى 6 - ايدا باس شۇجي شي جينپىڭ سانشيگە كەلىپ قىزمەت تەكسەرگەندە، سانشيدىڭ "وسى ورايدان جاقسى پايدالانىپ، كاسىپ سالاسى تاڭداۋلى، ساپاسى جوعارى، ونىمدىلگى جاقسى، باياندى دامىتىن جاڭا جولىمەن ئجۇرۇڭىز ئۇمىت ەتتى". 2019 - جىلى 5 - ايدا باس شۇجي ورتالىقتىڭ رەفورمانى جاپپاي تەرەڭدەتۇ كوميتەتىنىڭ 8 - رەتكى ئماجلىسىن باسقارىپ اشىپ، «سانشيدە ەنەرگيا توڭكەرىسىنىڭ كەشەندى رەفورماسىن تۇيىندەردە ساناق ەتۇ جوننىدەگى پىكىردى» قاراپ ماقۇلداپ، سانشيدىڭ كەشەندى رەفورما ساناق ئتۇينى ارقىلى بۇكىل ەلدەگى ەنەرگيا توڭكەرىسىنىڭ اتويشىسى بولۇنا قولداۋ كورسەتتى.

رەفورما جاساۋدىڭ، جاڭالىق اشۇدىڭ، تىپ جاڭالاپ داموۇدىڭ اياق السى قالاي بولدى؟ 5 - ايدىڭ 12 - كۇنى تۇستەن بۇرىن باس شۇجي شي جينپىڭ سانشي تىيىن جاڭالاۋداعى كەشەندى رەفورما ۇلگى كورسەتۇ رايونى ۇكىمەت ىستەرى قىزمەت وتەۋ ورتالىعىنا بارىپ تەكسەرۇ - زەرتتەۋ جۇرگىزدى. "بۇل رەفورما مەن 2009 - جىلى سانشيدە تەكسەرۇ - زەرتتەۋ جۇرگىزگەندە العا قويعان تاقىرىپ بولاتىن. بۇل سىكە مەن باستان - اياق نازار اۋدارىپ كەلەمىن".

كورمە زالىندا سانشيدىڭ "سامۇرىقتىڭ قايتا سامعاۋ" ەرەكشە بارىسى شوعىرلى كورسەتىلگەن: ئتۇزىلىس مەحانيزم رەفورماسى، عىلمي جوبالاپ ورنالاستىرۇ، تيجارات - ساۋدا ورتاسىن جاقسارتۇ، وسى زامانعى كاسىپ جۇيەسىن جەتىلدىرۇ... "مىعىم" عىلىم - تەحنيكا جەتىستىكتەرى ۇلگى كورسەتۇ رايونىنىڭ جاڭادان گۇلدەنگەن كاسىپتەر شوعىرىن جەتىلدىرۇدەگى تىڭ اياق الستارىن تىكە كورسەتتى. باس شۇجي ايرىقشا زەر سالا كوردى.

ـــ كەزىندە سانشي تەك كومىر كاسىبىنە سۇيەنىپ گۇلدەندى، كومىر كاسىبىندە گۇلدەنۇمەن بىرگە، تىعىرىقتا دا تىرەلدى، شارۋاشىلىق قۇرىلىمى توتەنشە ئبىر سىدىرعى بولىپ، جاراتىلىستىق ەكولوگيا اۋىر ئبۇلىندى، ئبىر مەزەت ساياسي ەكولوگياعا دا ناشار ىقپال جاسادى، مۇنىڭ تاجىريبە - ساباعى ەرەكشە تەرەڭ بولدى،- دەدى باس شۇجي شي جينپىڭ تەرەڭ ماعىنادا شىن ىقىلاستى قامقور پەيىلمەن، - سانشي جوننەن ايتقاندا، تىپ جاڭالاپ داموۇدا كوكەي تەستىلىك سەزىم بولۇمەن بىرگە، ۇزاق ۇاقىتتىق ستراتەگيالىق جوبا دا بولۇ كەرەك، بايلىق سارقىلعاندا بارىپ تىپ جاڭالايمىن دەۇگە بولمايدى.

باس شۇجي شي جينپىڭ سانشيگە مول ئۇمىت ارتتى، "جول دۇرىس بولسا، تاباندىلىقپەن ئجۇرىپ، ۇزاق ۇاقىت ەگبەك ەتۇ، قايتالاماۋ، سارپىلداڭعا تۇسپەۋ كەرەك. سانشيدىڭ تىپ جاڭالاپ داموۇدىڭ تىڭ جولىن الدىمەن اشۇىن ئۇمىت ەتەمىن".

تايىۋان بولاتى - تەمىر توبى تاتتانابايتىن بولاتى، نازىك تاسپا بولاتى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ سەحىندا ئتىستى دوڭگەلەكتەر شىر اينالىپ، ماشينالار گۇرىلدەپ تۇر. باس شۇجي شي جينپىڭ كاسىپورىنعا بارىپ، تىپ جاڭالاپ داموۇدىڭ مىسالدارىن جۇمىس باسىندا كوردى.

مايدالاپ جالتىراتۇ ماشينالارى شوعىرىنىڭ الدىندا، باس شۇجي شي جينپىڭ ايالداپ، زەر سالا قارادى، قاعازداي جۇقا، كۇمىستەي جارقىراعان جاپىراقشا ماتەريالدار وراما جازۇ ماشينىسىنان جوعارى تەمپەراتۇرالى سۇىن قايتارۇ پەشىنە قاراي بايۇ جەتكىزىلىپ جاتتى.

ئوندىرىلىپ جاتقان ەرەكشە جۇقا، نازىك، تاتتانابايتىن تاسپا بولاتتىڭ قالىڭدىعى نەبارى 0.02 ميللیمەتر، ادەتتەگى A4 قاعازدىڭ قالىڭدىعىنىڭ تورتتەن بىرىنە بارابار، وپ - وڭاي جىرتۇعا بولاتىندىقتان، "قولمەن جىرتۇعا بولاتىن بولات" دەپ اتالادى. ول زاماناۋي عارىش ىستەرى، اۋياتسيا، جوعارى دەڭگەيلى ەلەكترونداق جابدىقتار، جاڭا ەنەرگيا سالاسىنان قازىر جاڭادان گۇلدەنىپ كەلە جاتقان بۇكتەمە ەكراندى قول تەلەفونعا دەيىن قولدانىلادى.

"ئبىز 3 جىل ۇاقىت جۇمساپ، 700 نەشە رەتكى سناق ارقىلى اقرى ئساتتى زەرتتەپ جاساندىق، قازىر دۇنيە جۇزىندە وزىق ورەدەمىز"، - دەدى سەرىكتەستىكتىڭ جاۋاپتىسى ماقتانىشپەن.

شي جينپىڭ "قولمەن جىرتۇعا بولاتىن بولاتتان" بىرەۋىن قولىنا الىپ زەر سالا قاراپ، ساۋساعىمەن اقىرىن مايىستىرىپ كورىپ، "جاسالۇ تەحنولوگياسى شىنىمەن جاقسى ەكەن، قالايى قاعازداي جۇقا، سان وڭدەۇدەن ئوتىپ ساۋساققا وراپ الاردای جۇمسارىپتى"، - دەپ القادى.

(جالعاسى 3 - بەتتە)